

Leon Ažjiba

AĀSNI KODU DĪRĪLĪŠ SĪLAHI

LOADING

Giriş

“Sana sadece kapıyı gösterebilirim.
Ondan içeri girmek zorunda olan sensin.”

Bunu hissediyor musun?

Sanki etrafındaki dünya yabancı bir dil konuşuyor. Ekrandaki harflerin sadece semboller değil, bizden çalınmaya çalışılan bir gerçekliğin anahtarları olduğunu düşünüyorsun.

Bir seçim hakkın var.

Mavi hapı alırsan, her şey eskisi gibi devam edecek. Ana dilini "modası geçmiş bir iletişim aracı" olarak görmeye devam edeceksin.

Ama kırmızı hapı seçersen, dilimizin dijital prangalar içinde nasıl savaştığını göreceksin. Harflerinin arama sonuçlarından nasıl silindiğini, algoritmaların onu tanımadığını, diaspora çocuklarının cihazlarında ona yer olmadığı için onu nasıl unuttuklarını göreceksin.

Bunu değiştirebiliriz. Şu anda, yapay zekayı ana dilimizde eğiten, dijital dünyayı onunla inşa eden insanlar var. Her kelimeyi bir direniş eylemine dönüştürenler var.

Ama sistem, senin mavi hapı seçmeni istiyor. Sonucun önceden belli olduğuna inanmanı.

Seçim senin. Eğer kırmızıyı alırsan, geri dönüş yok.

Hâlâ burada mısın?

Bölüm 1. Uyanış

Tarihsel Bağlam

Abhaz halkı, tarihi boyunca sayısız zorlukla karşılaştı ama her zaman en önemli şeyi korudu: kimliğini, kültürünü ve dilini. Kalplerimiz özgürlüğün ritmiyle attı. Bizler, silahlarıyla topraklarını ve bağımsızlıklarını savunanların torunlarıyız.

Ancak bugün, dünya giderek daha fazla birbirine bağlanırken, önümüzde yeni bir görev var: mirasımızı özünü kaybetmeden modern gerçeklere uyarlamak.

Neden Latin Temelli?

Dijital teknolojinin gelişmesiyle birlikte yazı sisteminin kullanışlılığı daha da önem kazandı.

Latin alfabesine geçiş, Abhaz dilinin küresel bilgi alanına entegrasyonunu genişletecek. Bugün yüz binlerce Abhaz, yurtdışında yaşıyor: Türkiye, Rusya, Suriye, Ürdün, Almanya, ABD, Mısır, Fransa, Hollanda ve Avusturya'da.

Birçoğu için anadil ortamından uzak olmak ve Kiril alfabesinin zorlukları, dili sonraki nesillere aktarmada engel oluşturuyor.

İşte bu yüzden yeni bir kod yaratıldı — tıpkı kusursuzca optimize edilmiş bir program gibi, özlü ve etkili.

Bölüm 2. Evrim Kodu: Yapı ve Kurallar

Basitlik ve Uyum Yeteneği

31 karakterden oluşan yeni alfabe, her bir ögesi maksimum verimlilik için özenle tasarlanmış dengeli bir sistemdir.

a	b	c	ç	d	e	f
g	i	ı	l	m	n	o
p	q	r	s	t	u	ı
v	x	z	z	j	ə	˘
-	~	,				

Özellikle alfabenin dijital ortama uyarlanmasına büyük önem verilmiştir: sadelik ve minimalizm korunarak öğrenmeyi ve kullanmayı kolaylaştırır. Tüm karakterler standart klavyelere sorunsuzca entegre edilebilir. Ayrıca, mevcut karakterlerin kombinasyonlarıyla Abhaz dilinin tüm ses zenginliği aktarılabilir. Bu yaklaşım, alfabeyi dijital hakimiyet koşullarında bile günlük iletişim, eğitim ve çalışma için ideal hale getirir.

Karakterlerin Tanımı

Makron (¯)

Makron, harfin üzerine konulan yatay bir çizgidir ve cızırtılı sesleri belirtmek için kullanılır. Örnekler:

- $\bar{s} \rightarrow$ "ıı" sesini verir.
- $\bar{z} \rightarrow$ "ж" sesini verir.

Makron, cızırtılı sesleri vurgulayarak telaffuzu daha net ve tanınabilir hale getirir.

Tilda (~)

Tilda, harfin üzerine konulan dalgalı bir çizgidir ve ünsüzlerdeki soluklu (aspire) sesleri gösterir. Örnekler:

- $\tilde{p} \rightarrow$ "п" sesini verir (soluklu dudaksıl sessiz).
- $\tilde{r} \rightarrow$ "т" sesini verir (soluklu dişsel sessiz).
- $\tilde{x} \rightarrow$ "х" sesini verir (soluklu gırtlaksıl sessiz).

Tilda, Abhaz diline özgü soluklu seslerin doğru şekilde aktarılmasını sağlar.

Sedil (,)

Sedil, harfin altına eklenen kuyruğa benzer bir işarettir ve damaksıllaştırılmış (palatalize) ünsüzleri belirtir. Örnekler:

- $\underset{,}{\varsigma} \rightarrow$ "ц" sesini verir (damaksıl sessiz kapantılı sürtünmeli).
- $\underset{,}{\xi} \rightarrow$ "ц" sesini verir (damaksıl tonlu kapantılı sürtünmeli).

Sedil, Abhaz ve Abazın dillerindeki damaksıl seslerin doğru şekilde yazılmasına olanak tanır.

Háček(ˇ)

Háček, harfin üzerine konulan "V" şeklindeki işarettir ve sert patlamalı sesleri göstermek için kullanılır. Örnekler:

- č → "tʃ" sesini verir (sert patlamalı affrikat)
- ě → "ɛ" sesini verir (tonlu gırtlaksız sert patlamalı ses)
- ě → "k" sesini verir (tonsuz uvular sert patlamalı ses)

Háček, bu seslerin sert ve patlamalı karakterini doğru şekilde yansıtır.

Yuvarlaklaştırma (ə)

"ə" sembolü, dudakların yuvarlaklaştırılarak çıkarılan sesleri gösterir. Örnek:

- gə → "rə" sesini verir (dudaklar yuvarlaklaştırılarak çıkarılan "g" sesi)

Bu işaret, Abhaz fonetiğinin önemli bir özelliği olan dudaksız yuvarlaklaştırmayı doğru şekilde ifade eder.

Yumuşatma (j)

"j" harfi, ünsüzlerin yumuşak formlarını göstermek için eklenir. Örnek:

- žj → "ж" sesini verir (yumuşak "j" sesi)

Yumuşatma, Abhaz fonetiğinde seslerin nüanslarını aktarmak için kritik öneme sahiptir.

z Harfi

z harfi, zımnı (tonlu) afrikatif sesi iletme için kullanılır.

İşlevi: "ı" sesini belirtir.

ı Harfi

ı harfi, "ı" sesine temsil eder.

İşlevi: "ı" sesini belirtir.

u Harfi

u harfi, dudakların yuvarlaklaştığı bir sesi temsil eder.

İşlevi: "u" sesini belirtir.

e Harfi

e harfi, yumuşak cızırtılı bir sesi temsil eder.

İşlevi: "e" sesini belirtir.

a Harfi

a harfi, "a" sesini temsil eder.

İşlevi: "a" sesini belirtir.

b Harfi

b harfi, titreşimli dudaksız sesi temsil eder.

İşlevi: "b" sesini belirtir.

c Harfi

c harfi, sessiz afrikat sesini temsil eder.

İşlevi: "ç" sesini belirtir.

d Harfi

d harfi, titreşimli dişsel sesi temsil eder.

İşlevi: "д" sesini belirtir.

e Harfi

e harfi, aşağıdaki sesleri temsil eder:

- [э] sesi (örneğin, "бу" kelimesindeki gibi).

- Bazı durumlarda [йэ] kombinasyonu (örneğin, kelimenin başında veya sesli harflerden sonra).

İşlevi: [э] sesini veya [йэ] kombinasyonunu belirtir.

f Harfi

f harfi, sessiz dudak-diş sesini temsil eder.

İşlevi: "ф" sesini belirtir.

g Harfi

g harfi, titreşimli gırtlaksız sesi temsil eder.

İşlevi: "г" sesini belirtir.

i Harfi

i harfi, aşağıdaki sesleri temsil eder:

- "й" sesi.

- "и" sesi.

İşlevi: "й" ve "и" seslerini belirtir.

l Harfi

l harfi, yanal sesi temsil eder.

İşlevi: "л" sesini belirtir.

m Harfi

m harfi, burunsal dudaksıl sesi temsil eder.

İşlevi: "m" sesini belirtir.

n Harfi

n harfi, burunsal dişsel sesi temsil eder.

İşlevi: "n" sesini belirtir.

o Harfi

o harfi, "o" sesini temsil eder.

İşlevi: "o" sesini belirtir.

p Harfi

p harfi, sessiz dudaksıl sesi temsil eder.

İşlevi: "p" sesini belirtir.

q Harfi

q harfi, sessiz uvular sesi temsil eder.

İşlevi: "q" sesini belirtir.

r Harfi

r harfi, titreşimli sesi temsil eder.

İşlevi: "r" sesini belirtir.

s Harfi

s harfi, sessiz frikatif sesi temsil eder.

İşlevi: "s" sesini belirtir.

т Harfi

т harfi, sessiz dişsel sesi temsil eder.

İşlevi: "т" sesini belirtir.

u Harfi

u harfi, aşağıdaki sesleri temsil eder:

- "ү" sesi (dudaksıl yaklaşık ses, İngilizce'deki gibi).

- "у" sesi.

İşlevi: "ү" ve "у" seslerini belirtir.

в Harfi

в harfi, titreşimli dudak-diş sesini temsil eder.

İşlevi: "в" sesini belirtir.

х Harfi

х harfi, sessiz gırtlaksıl sesi temsil eder.

İşlevi: "х" sesini belirtir.

з Harfi

з harfi, titreşimli frikatif sesi temsil eder.

İşlevi: "з" sesini belirtir.

Yeni Alfabenin Avantajları

- Dijital kullanım kolaylığı: 31 karakter standart klavyeye rahatça sığar ve diyakritik işaretler özel klavye düzenine gerek kalmadan tuş kombinasyonlarıyla eklenebilir.
- Öğrenme kolaylığı: Kompakt alfabe, özellikle çocuklar ve diaspora için kolayca öğrenilebilir.
- Unicode uyumluluğu: Alfabe sosyal medyada, mesajlaşma uygulamalarında ve diğer dijital platformlarda sorunsuz çalışır.
- Esneklik ve kesinlik: Temel karakterlerle diyakritik işaretlerin kombinasyon sistemi, alfabeyi esnek ve evrensel kılarak dilin fonetik zenginliğini çok sayıda ek karaktere gerek kalmadan doğru şekilde aktarabilir.
- Yer tasarrufu: Alfabenin kompakt yapısı, baskı işlemlerini ve eğitim materyallerinde kullanımı kolaylaştırır.

Yeni Alfabeде Örnek Metin

Kiril Alfabesiyle:

Ҳафиз иаҳаз ажәақәа зынзакгы хрыѿ рзымузакәа, иҕыртын-
чны дтәан, нас икылкааны сара даасҕаҕшын, иаацәыригеит
ажәйтәтәи аублаақәа ҳчара ашәа:

Уа, райдагәыргъара, райда ахацәақәа рхәама?

Уа, абарт еидтәалоггы еипымхаша

Зынзак сгәы иштaмыз, ицыргызуа сҕынасхеит, азәык-
ѿыцъакгы иааҳацѿызахеит.

Yeni Latin Alfabesiyle:

Ҳafiz iaҳaz ažәaқәa zinžaqgji xryѿ rzımužaqәa, iҕırťınҕnı dtәan,
nas iqılqaanı sara daasḡaḡšin, iaacәirigeit ažәitәtәi aublaaқәa
ҳчара ašәa:

Ua, raidagәirḡjara, raida axacәaқәa rxәama?

Ua, abarť eidtәalougji eiḡımxaša

Zinžaq sgәi ištamıız, icırḡızua sḡinasxeit, ažәiq-ıızjaqgji
iaaҳacıızaxeit.

Abhaz Alfabeti (Edebi Standart)

a	b	c	cə	č	čə	ɕ	ɕ	ɕ	ɕ	d	də
e	f	g	gj	gə	ğ	ğj	ğə	x	xj	xə	ǰ
ǰə	i	ı	q	qj	qə	q̃	q̃j	q̃ə	q̇	q̇j	q̇ə
l	m	n	o	p	p̃	r	s	s̄	s̄j	s̄ə	τ
τə	ř	řə	u	u	v	z	z̄	z̄j	z̄ə	ž	žə
z	zj	j	ə	~	˘	-	,				

Bu alfabe, yazılı Abhaz dilinin onaylanmış standartını temsil etmektedir. Dil birimlerinin kaydedilmesine ilişkin modern ilkeleri yansıtmakta ve yerleşik edebi geleneğe uygunluk göstermektedir.

Harf çevirisi

a - a	b - б	v - в	g - г	gj - гь	gə - гə
ğ - ғ	ğj - ғь	ğə - ғə	d - д	də - дə	e - e
z̄ - ж	z̄j - жь	z̄ə - жə	z - з	ž - з	žə - зə
i - и, й	q - к	qj - кь	qə - кə	q̃ - қ	q̃j - қь
q̃ə - қə	q̃ - к̃	q̃j - к̃ь	q̃ə - к̃ə	l - л	m - м
n - н	o - о	p - п	ṗ - п̣	r - р	s - с
t - т	tə - тə	ṭ - т̣	ṭə - т̣ə	u - у, ү	f - ф
x - х	xj - хь	xə - хə	ḫ - х̣	ḫə - х̣ə	c - ц
cə - цə	č - т̣	čə - т̣ə	ɛ - е	ě - е̣	ɸ - ч
š - ч	s̄ - ш	s̄j - шь	s̄ə - шə	ı - ы	ɯ - ъ
z - ɯ	zj - ɯь	j - ь	ə - ə		

Diyalektlere Uyarlama

Abhaz dilinin iki temel lehçesi bulunmaktadır ve bu lehçeler fonetik sistem açısından farklılık gösterir. Bu durum, yazı sisteminin geliştirilmesinde özel bir yaklaşım gerektirmektedir.

Bu farklılıkları dikkate alan evrensel bir yazı sisteminin oluşturulması, dilsel çeşitliliğin korunması ve alfabenin tüm lehçe gruplarında işlevsel olabilmesi açısından önemli bir adımdır.

1. Diyalektlerin Fonetik Özellikleri

Abjua lehçesi, modern edebi normun temelini oluşturan lehçedir ve standart yazı dilinde kullanılan temel fonemleri içerir.

Bzıp lehçesi ise fonetik zenginliğiyle öne çıkar; kendine özgü spesifik fonemlerin eşsiz bir kombinasyonuna sahiptir:

- ǰ (x'): Yumuşak damaksıl gırtlaksıl ses.
- ǰə (x'ə)**: Yuvarlak dudaklı ǰ sesi.
- ɟ (ɟ'): Yumuşak damaksıl afrikat ses.
- ɟ̥ (ɟ̥'): Yumuşak damaksıl keskin afrikat ses.
- ʒ (ʒ'): Yumuşak damaksıl titreşimli ses.
- ʒ̥ (ʒ̥'): Yumuşak damaksıl titreşimli afrikat ses.
- zə (zə): Yuvarlak dudaklı titreşimli ses.
- ɕ (c'): Yumuşak damaksıl cızırtılı ses.
- sə (cə): Yuvarlak dudaklı cızırtılı ses.

2. Bzıp Lehçesi için Alfabe Uyarlaması

Lehçelerin fonetik özelliklerini aktarmak için ek açıklamalar önerilmektedir:

- Yumuşak damaksıl sesler için ǰ, ǧ, ǥ, ǧ, ǧ, ǧ. gibi grafikler eklenir.
- Yuvarlak dudaklı varyantlar için ǧə, zə, sə gibi semboller kullanılır.
- Standart ve yumuşak damaksıl sesler arasında net bir ayrım yapılır, örneğin c ve ǧ, z ve ǧ, s ve ǧ gibi.
- Yumuşak damaksıllığı belirtmek için «,» (sedil) işareti kullanılır (örneğin, ǧ, ǧ, ǧ, ǧ, ǧ).

a	b	c	ǧ	d	e	f
g	i	ı	l	m	n	o
p	q	r	s	t	u	u
v	x	z	z	j	ə	˘
-	~	,				

Sonuç olarak, temel alfabe yapısını korumakta ve Bzıp lehçesinin fonetiğini tam olarak yansıtmak için ek diyakritik işaretler kullanımını gerektirmemektedir.

Bzıp Lehçesi için Alfabe

a	b	c	ç	cə	č	č̣	čə	ɛ	ě	ɸ	ǧ
d	də	e	f	g	gj	gə	ğ	ğj	ğə	x	xj
xə	ǧ	ǧə	ǧ̣	ǧə	i	ı	q	qj	qə	q̣	q̣j
q̣ə	q̣̣	q̣j	q̣ə	l	m	n	o	p	ṑ	r	s
ş	sə	ṑ	ṑj	ṑə	ɾ	ɾə	ọ̄̀	ọ̄̀ə	u	u	v
z	ẓ	zə	ẓ	ẓj	ẓə	ž	ẓ̌	žə	z	zj	
j	ə	~	˘	-	,						

Dilin lehçeleri için alfabe uyarlaması, fonetik çeşitliliği korumak ve yazı sisteminin işlevselliğini sağlamak açısından önemli bir dilbilimsel karardır.

Hem Abjuv hem de Bzıp lehçelerinin özelliklerini dikkate alan evrensel bir alfabe, dilin korunmasına ve tüm lehçe gruplarındaki konuşurlar arasında yaygınlaştırılmasına katkıda bulunur.

Harf çevirisi

a - a	b - б	v - в	g - г	gj - гь	gə - гə
ğ - ғ	ğj - ғь	ğə - ғə	d - д	də - дə	e - e
z̄ - ж	z̄j - жь	z̄ə - жə	z - з	ẓ - з'	zə - зə
ž - з	ẓ̌ - з'	žə - зə	i - и, й	q - к	qj - кь
qə - кə	q̣ - қ	q̣j - қь	q̣ə - қə	q̣ - к̣	q̣j - к̣ь
q̣ə - к̣ə	l - л	m - м	n - н	o - o	p - п
ṗ - п̣	r - р	s - с	ṣ - с'	sə - сə	t - т
tə - тə	ṭ - ṭ	ṭə - ṭə	u - у, ү	f - ф	x - х
xj - хь	xə - хə	ṡ - x'	ṡə - x'ə	ṡ - x̣	ṡə - x̣ə
c - ц	ç - ц'	cə - цə	č - тц	č̣ - тц'	čə - тцə
ε - е	ě - е̣	ɣ - ч	ǧ - ч̣	š - ш	šj - шь
šə - шə	ı - ы	ɯ - ѡ	z - ц	zj - ць	
j - ь	ə - ə				

Abazaca için Uyarılama

1. Fonetik Özellikler

Abhazca ve Abazaca, zamanın akışıyla birbirinden ayrılmış iki kıyı gibidir, ancak ortak bir kökene sahiptir.

Abazacanın fonetik özellikleri, özellikle Bzıp lehçesiyle benzerlikler taşır. Örneğin, Abazacada чІв ve джв sesleri, Abhazcadaki тә, тә, дә, зә gibi seslerin yerini alır:

- чІв: Abazacada, Abhazcadaki тә ve тә seslerinin yerine kullanılır. Örnek:
 - Abhazca атәара (oturmak) → Abazaca чІвара.
 - Abhazca атәа (elma) → Abazaca чІва.
- джв: Abazacada, Abhazcadaki дә ve зә seslerinin yerine kullanılır. Örnek:
 - Abhazca адәылгара (taşımak) → Abazaca джвылгара.
 - Abhazca азәы (bir kişi) → Abazaca заджвы.

Bu sesler, Abhazcadaki č (т'') ve čә (тә) ile ž (з') ve zә (зә) arasında bir konuma sahiptir.

Bu arada, č ve ž sesleri sadece Bzıp lehçesine özgüdür ve Abjua lehçesinde bulunmaz, bu da evrensel bir alfabe oluştururken lehçe farklılıklarını dikkate almanın önemini vurgular.

Böylece, Abazacadaki чІв ve джв sesleri, Abhazcadaki birkaç farklı sesin yerine geçerek evrensel bir işlev görür.

Bu, dillerin birliğini vurgularken, aynı zamanda kendi benzersiz fonetik özelliklerini korumalarını sağlar.

2. Alfabe Uyarlaması

"ł" sembolü, sistemin bütünlüğü için eklenmiş olup ödünç alınmış bir sesi temsil eder. Ancak dilin özgünlüğünü korumak adına, bu sestten kademeli olarak uzaklaşılması tercih edilmektedir.

a	b	c	ç	d	e	f
g	i	ı	l	ł	m	n
o	p	q	r	s	t	u
ı	v	x	z	z	j	ə
✓	-	~	,			

Mevcut sembollerin kombinasyonları kullanılarak, Abazincenin tüm seslerini doğru şekilde aktarabilen grafemler oluşturulabilir. Örneğin:

- Abazacadaki ŭ, Abhazcadaki ı sesine benzer ancak gırtlaksal bir tona sahiptir, bu da háček (ˇ) eklenerek aktarılır.
- šə sesi, Abhazcanın Bzıp lehçesindeki š ve šə arasında bir sestir.
- žə sesi, Abhazcanın Bzıp lehçesindeki ž ve žə arasında bir sestir.
- žə sesi, Abhazcanın Bzıp lehçesindeki ž ve žə arasında bir sestir.

- çə sesi, Abhazcanın Bzıp lehçesindeki ç ve cə arasında bir sestir.
- čə sesi, Abhazcanın Bzıp lehçesindeki č ve čə arasında bir sestir.
- ă sesi, Arapça ع sesine karşılık gelir ve gırtlaksal bir tonu temsil eder.

« , » (sedil) işaretinin kullanımı, alfabeyi kompakt, görsel olarak kullanışlı ve dijital platformlara kolayca uyarlanabilir hale getirir.

Yeni Alfabe Örneği Metin

Kiril Alfabeyle:

Асаби агара дылацІата дыдрычвныс дандрыцІсуа асхъан
(гара ашва) рхІвѣт. Агара ашва амакъым тІатІапІ, (апсгаща)
агара аныкъваща иаквшвѣтІ, асаби дартынчитІ, ласы
дарычвѣтІ.

Yeni Latin Alfabeyle:

Asabi agara dılarčaťa dıdrıçənis dandrıçsua asxan (gara aşəa)
rxəit. Agara aşəa amağım татар, (aṣgaşja) agara anıqəaşja
iaqəşəit, asabi darṭınçit, lası darıçəit.

Abazaca için Alfabe

a	ă	b	c	çə	č	čə	ɛ	ě	ɸ	ǧ	d
e	f	g	gj	gə	ğ	ğj	ğə	x	xj	xə	ǧ
ǧə	ǧ	ǧə	i	ı	q	qj	qə	q̃	q̃j	q̃ə	q̃
q̃j	q̃ə	l	lj	ł	m	n	o	p	ṗ	r	s
ṡ	ṡj	ṡə	ɽ	ṡ	u	ǔ	v	z	z̃	z̃j	z̃ə
ž	žə	z	zj	j	ə	~	˘	-	,		

Yeni Latin alfabesi yazmayı kolaylaştırmakla kalmıyor, aynı zamanda metin hacmini de önemli ölçüde azaltıyor.

Bu da onu daha kompakt, okuması kolay, dijital platformlarda kullanıma uygun hale getiriyor ve baskıda yer tasarrufu sağlıyor.

Harf çevirisi

a - a	b - б	v - в	g - г	ă - гI	ŷ - гIв
gə - гв	ğ - гъ	ğə - гъв	ğj - гъь	gj - гь	d - д
z - дж	žə - джв	žj - джъ	ž - дз	z̄ - ж	z̄ə - жв
z̄j - жъ	z - з	i - й	q̄ - к	q - кI	qə - кIв
qj - кIъ	q̄ə - кв	q̄ - къ	q̄ə - къв	q̄j - къь	l - л
lj - ль	m - м	n - н	ṗ - п	p - пI	r - р
s - с	ṭ - т	t - тI	ṭ - тл	ṣ - тш	u - у
f - ф	x - х	ṡ - xI	ṡə - xIв	xə - хв	ṡ - хъ
ṡə - хъв	xj - хъ	c - ц	č - цI	ç - ч	č̄ - чI
çə - чIв	çə - чв	š - ш	š̄ - шI	š̄ə - шв	š̄j - шъ

Bölüm 3. Gelecek İçin Mücadele

Diasporada Dilin Korunması Sorunu

Dünya genelinde yüz binlerce kişiden oluşan Abhaz diasporası, ana dilini korumak konusunda ciddi bir sorunla karşı karşıyadır. Yurtdışında yaşayan Abhazlar için dil, yalnızca bir iletişim aracı değil, aynı zamanda kültürleri, gelenekleri ve ulusal kimlikleriyle önemli bir bağlıdır.

Ancak, anadil ortamından uzaklık ve Kiril alfabesinin geleneksel yazı sistemindeki zorluklar, dilin kaybedilmesine yol açmaktadır.

Arap Ülkelerindeki Özel Zorluklar

Bu sorun, Arap ülkelerindeki diaspora için özellikle keskindir. Abhazlar burada ek güçlüklerle karşılaşmaktadır:

- Yazı sistemlerindeki farklılıklar (Arap elifbası ve Kiril alfabesi)
- Alışılmış dil ortamının yokluğu
- Çocuklara dilin aktarılmasının önündeki engeller

Bu faktörler, dilin nesiller arasında aktarımını daha da zorlaştırmaktadır.

Yeni Latin alfabesi bu sorunu çözmeyi amaçlıyor.

Kullanımı, özellikle yabancı dil ortamında büyüyen çocuklar için Abhazca öğrenmeyi ve kullanmayı önemli ölçüde kolaylaştıracak. Okulda, internette ve günlük yaşamda Latin harflerine alışkın çocuklar, ek zorluklarla karşılaşmadan Abhaz dilini öğrenebilecek.

Kültür ve Kimliğin Korunması

Yeni alfabe sadece bir dil öğrenme aracı değil, aynı zamanda benzersiz kültürünüzü koruma ve gelecek nesillere aktarma fırsatıdır.

Bu, Abhazya'dan uzakta yaşayan ve ana diliyle kültürel bağını kaybetme riski taşıyan gençler için özellikle önemli. Yeni alfabe, dili küreselleşme koşullarında canlı ve güncel tutarak bu bağı güçlendirmeye yardımcı oluyor.

Sonuç

Direnç Kodu: Dil Bir Silahtır

Artık biliyorsun. Sen sadece bir dil taşıyıcısı değilsin - sen yabancı kültürler sistemindeki bir özgürlük virüsüsün.

Sen direnişsin. Sen bilinçsin. Sen seçim yapansın: Boyun eğip yok olmak mı, yoksa uyanmış biri olmak mı?

Ve unutma: Dil bir sistem değildir. O senin kimliğın, direnç kodun, seni savunmasız kılan bir silahtır.

Sen sadece bir insan değilsin. Geçmişini korumak ve geleceğini yaratmak için gerçekliği yeniden yazan sensin. Sadece konuşan değil, aynı zamanda harekete geçen kişi ol.

Sen sadece bir ses değilsin. Her kelimeyle daha da güçlenen bir yankısın. Ateşini tutuşturan bir kıvılcımsın.

Ve sistemin seni silmeye çalıştığını hissettiğinde hatırla: Dil sadece bir araç değildir ve sen sadece bir dil taşıyıcısı değilsin.

Sen onun geleceğisin.

Sen onun yeniden başlatmasısın.

Содержание

Введение

Глава 1: Пробуждение

- ❖ Исторический контекст
- ❖ Почему латинская основа?

Глава 2: Код эволюции: структура и правила

- ❖ Простота и адаптивность
- ❖ Описание символов
- ❖ Преимущества нового алфавита
- ❖ Пример текста на новом алфавите
- ❖ Адаптация для диалектов
- ❖ Адаптация для абазинского языка

Глава 3: Борьба за будущее

- ❖ Проблема сохранения языка в диаспоре
- ❖ Особые трудности в арабских странах
- ❖ Новый латинский алфавит как решение
- ❖ Сохранение культуры и идентичности

Заключение

- ❖ Код сопротивления: язык как оружие